

укрѣпленията край Балкана, кулитѣ на Търново и Трапезица на Янтра¹⁾).

За останалитѣ паметници отъ Асѣнъ II загатва и Паисий въ своята история²⁾).

Мънастиритѣ, дѣло на монашкия животъ, датиратъ въ П-ва отъ ранни години слѣдъ Христа. Елементитѣ на тоя животъ се кроятъ въ цѣло движение за своята ера, най-вече отъ началото на IV-я вѣкъ, подкрѣпени отъ идеализиранитѣ понятия за неуязвима добродѣтель и благочестие, а тия послѣднитѣ приложени между първитѣ християни чрѣзъ уединението и теософскитѣ състезания³⁾).

Вече въ 346 г., между 76 епископи отъ изтокъ и 94 отъ западъ, на Черковния съборъ въ София е присѣствувалъ и Северусъ, епископъ на Кабиле (до Ямболъ)⁴⁾. Ед-

¹⁾ На двамата братя се приписва съграждането само на двѣ църкви: Св. Димитръ, въ която братята сж били коронясани, и Св. Ив. Рилски, на Трапезица.

²⁾ Нека не изпускаме изъ видъ възможността, че Паисий като монахъ въ Св. Гора е стѣкмилъ своята история не само отъ небрѣжната компилация на Орбини и отъ други посрѣдствени източници, а главно отъ мѣстни, още не подхърлени на историческа ересь аутодафе, български паметници, ако и вече доволно рѣдки прѣвъ XVIII вѣкъ.

³⁾ Най-ранни извѣстия за християни въ днешна България сж отъ срѣдата на II-то столѣт. при римския императоръ Антонинъ (138—161 г.), при които е пострадала мжченицата Мелитина въ Марунанополисъ (между Варна и Прѣславъ). *Le Quien* въ *Oriens Christians*, I. 1217; за мжченици при Диоклетиана въ сѣв.-изт. България *ib.* 1211, II. 1552. Въ П-ва монашеството като институтъ се прѣнесе отъ М. Азия и Египетъ. Още Плиний е намѣрилъ при Мъртвото море отшелници вродѣ по-сетнѣшнитѣ калугери; *gens sola, et in toto orbe praeter ceteras mira, sine ulla femina, omni venere abdicata, sine pecunia, socia palmarum*. *Hist. Natur.* V. 15. Послѣднитѣ гонения на християнитѣ на изтокъ, въ които влизаше Тракия, ставатъ при *Galerius* и свършватъ съ Максиминъ. Ср. *Eusebius* и *Lactanius* въ *Gibb.* II. 132; Християнството се призна за официална религия при Константина († 335); послѣденъ прѣдставителъ на реакцията срѣщу християнството и сжщеврѣменно послѣденъ отъ най-способнитѣ римски императори, бѣ Юлианъ. Отъ храбростъта и високитѣ дарби на тоя бѣлѣжитъ мжжъ съвсѣмъ нехристиянската злоба на християнитѣ е създала нѣщо карикатурно.

⁴⁾ *Severus Episcopus* a *Cabula* opto vos in domino bene volere. *Oper. Hist. Hilarii*, p. 1326; ср. *Schurtzfleichius* въ *Notit. Bibl. Vinariensis*, p. 273. За епископа на сжщия градъ, познатъ отъ